MAJOR ADVANCED ACCOUNTING & AUDITING

FINANCIAL ACCOUNTING-2

નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ-2

યનિટ-1 આડતમાલના હિસાબો

(Consignment Accounts)

PROF.R.G.NISARTA

PROF.R.G.NISARTA N.P.PATEL COMMERCE COLLEGE NARODA

પ્રશ્ન-1 આડતમાલની વ્યાખ્યા આપી, આડતમાલ અને વેચાણ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

અડતમાલની વ્યાખ્યાઃ-

માલનું કમિશનથી વેચાણ કરવા માટે પોતાને હિસાબે અને જોખમે દેશમાં અન્ય સ્થળે કે પરદેશમાં પોતાના એજન્ટને માલ મોકલી વેચાણ કરવાની પદ્ધતિને આડતમાલ કહે છે.

મુદ્દા	આડતમાલ	વેચાણ
1.માલિકી	આડતમાલમાં માલની માલિકી માલધણીની જ રહે છે	વેચાણમાં માલની માલિકી ખરીદનારની થાય છે.
2.દેવાદાર-લેણદારનો સંબંધ	આડતિયો ફક્ત એજન્ટ છે અને તે માલનું વેચાણ ન કરે ત્યાં સુધી તેણે કોઈ નાણા આપવાના થતાં નથી તેથી તેમનો સંબંધ માલિક-એજન્ટનો છે.	વેચાણ થતાં ખરીદનાર માલની કિંમત માટે દેવાદાર બને છે અને માલ વેચનાર લેણદાર બને છે,
3.માલ પરત	આડત પર મોકલેલ માલ વેચાયો ન હોય તો આડતિયો તે પરત કરી શકે છે.	માલનું વેચાણ થઈ ગયા પછી વેચનાર માલ પરત લેવા બંધાયેલ નથી.
4.ભાવ વધારાનો લાભ	આડત પર માલ મોકલ્યા પછી માલના ભાવમાં વધારો થતાં તેનો લાભ ફક્ત માલધણીને જ મળે છે.	માલની માલિકી બદલાતી હોવાથી વેચાણ પછી માલ પર થતો લાભ ખરીદનારનો ગણાય છે.

PROF. R. G. NISARTA N.P. PATEL COMMERCE COLLEGE NARODA

5. ખર્ચા	આડતમાલ અંગેના બધા ખર્ચાઓ માલધણી ચૂકવે છે. આડતિયાએ ચૂકવેલ ખર્ચ માલધણી ભરપાઈ કરી આપે છે.	સામાન્ય રીતે વેચાણના કરારમાં વેચાણ પછીના ખર્ચા ગ્રાહકે ચૂકવવાના હોય છે.
6.નાણાંની વસૂલાત	જો આડતિયો નાણાં નહિ ચૂકવે તો આડપર વેચવા મોકલેલ માલ માલધણી પરત મેળવી શકે છે.	જો ગ્રાહક નાણાં નહિ ચૂકવે તો વેચનાર માલ પાછો મેળવી શકતો નથી. ફકત તેના નાણાં વસૂલ કરવાકાયદેસર પગલા લઈ શકે છે.
7. સ્વરૂપ	આ એજન્સી વ્યવસ્થા છે, જેમા આડતિયો માલના નાણાં તેનું વેચામ થયા વિના આપવા બંધાયેલો નથી.	આ વેચાણનો કરાર છે, જેમા અવેજના બદલામાં માલનો વિનિમય થાય છે.
8. નુકશાન	માલની માલિકી માલધણીની હોવાથી માલને નુકસાન થાય તો તે જ ભોગવે છ	વેચાણ થઈ ગયા પછી માલની માલિકી ખરીદનારની બને છે, તેથી માલનું નુકસાન તે ભોગવે છે.
9. ઉપજનું સંપાદન	માલધણી માલ મોકલે ત્યારે ઉપજનું સંપાદન થતું નથી.	માલનું વેચાણ થાય તે ક્ષણે ઉપજનું સંપાદન થાય છે.
10. નફો-નુકસાન	આડતિયાને આડતમાલના ધંધાના નફા કે નુકસાન સાથેનો કોઈ સંબંધ નથી.	વેચાણ થઈ ગયા પછી થતો નફા કે નુકસાન ખરીદનારના છે.
11. વસ્તુનું સ્વરૂપ	આડતમાલમાં ફક્ત જંગમ મિલકતનું જ વેચામ થાય છે.	વેચાણમાં સ્થાવર કે જંગમ, ગમે તે મિલકતનું વેચાણ થાય છે.

PROF.R.G.NISARTA N.P.PATEL COMMERCE COLLEGE NARODA

પ્રશ્ન-2 સાદી આડત અને આસામી આડત વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

3 આડતમાલના હિસાબોમાં સામાન્ય આડત અને આસામી આડત સમજાવો.

4 સામાન્ય બગાડ, અસામાન્ય બગાડ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

5 ટૂંકનોંધ લખોઃ

(1) આસામી આડત

(2) કાચુ ભરતિયું

(3) વેચાણ આંકડો

(4) આડતમાલના છેવટના સ્ટૉકનું મૂલ્યાંકન.

(5) આડતમાલના હિસાબોમાં સામાન્ય નુકસાન અને અસામાન્ય નુકસાન.

PROF.R.G.NISARTA N.R.PATEL COMMERCE COLLEGE NARODA

❖ માલધણીના ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

આમનોંધઃ-

(1) આડતિયાને માલ મોકલવામાં આવે ત્યારે
આડતમાલ ખાતે ઉ
તે આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે

(2) માલધણી ખર્ચ ચૂકવે ત્યારે
આડતમાલ ખાતે ઉ
તે રોકડ-બેન્ક ખાતે

(3) આડતિયા તરફથી એડવાન્સ મળે ત્યારેઃ
રોકડ- બેન્ક ખાતે ઉ
લેણીહૂંડી ખાતે ઉ
તે આડતિયા ખાતે

4) લેણીહૂંડી બેન્કમાં વટાવવામાં આવે ત્યારે
રોકડ-બેન્ક ખાતે ઉ
આડતમાલ ખાતે ઉ (વટાવ)
તે લેણીહૂંડી ખાતે

(5) આડતિયો માલનું વેચાણ કરે ત્યારે
આડતિયા ખાતે ઉ
તે આડતમાલ ખાતે

(6) આડતિયાના ખર્ચ માટે
આડતમાલ ખાતે ઉ
તે આડતિયા ખાતે

(7) આડતિયાના કમિશન માટે
આડતમાલ ખાતે ઉ
તે આડતિયા ખાતે

(8) આડતિયાએ મોકલેલ રકમ માટે
રોકડ- બેન્ક ખાતે ઉ
લેણીહૂંડી ખાતે ઉ
તે આડતિયા ખાતે

(9) આડતમાલનો આખર સ્ટોક ચોપડે લાવવા માટે
આડતમાલ સ્ટોક ખાતે ઉ
તે આડતમાલ ખાતે

(10) આડતમાલના નફા માટે
આડતમાલ ખાતે ઉ
તે નફા-નુકસાન ખાતે

(11) આડત પર મોકલેલ માલ ખાતુ બંધ કરવા માટે
આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે ઉ
તે વેપાર ખાતે

આડતીયાના ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

આમનોંધઃ-

(1) એડવાન્સ આપવામાં આવે ત્યારે

માલધણી ખાતે ઉ

તે રોકડ-બેન્ક ખાતે

તે દેવીહૂડી ખાતે

(2) આડતિયાના ખર્ચ માટે

માલધણી ખાતે ઉ

તે રોકડ ખાતે

(3) માલનું રોકડ વેચાણ થાય ત્યારે

રોકડ-બેન્ક ખાતે ઉ

તે માલધણી ખાતે

(4) માલનું ઉધાર વેચાણ થાય ત્યારે

દેવાદારો (ગ્રાહક) ખાતે ઉ

તે માલધણી ખાતે

(5) ગ્રાહક માલ પરત કરે ત્યારે

માલધણી ખાતે ઉ

તે દેવાદાર ખાતે

(6) કમિશન અંગે

માલધણી ખાતે ઉ

તે કમિશન ખાતે

(6) આડતીયો માલ પોતે ખરીદી લે ત્યારે

ખરીદ ખાતે ઉ

તે માલધણી ખાતે

(7) હિસાબ ચૂકતે કરવામાં આવે ત્યારે

માલધણી ખાતે ઉ

તે રોકડ-બેન્ક ખાતે

તે દેવીહૂદી ખાતે

માલધણીના અ ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

(1) આડતિયાને માલ મોકલવામાં આવે ત્યારે			
આડતમાલ ખાતે	ઉ	50,000	
તે આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે			50,000
(2) માલધણી ખર્ચ ચૂકવે ત્યારે			
આડતમાલ ખાતે	ઉ	4,000	
તે રોકડ-બેન્ક ખાતે			4,000
(3) આડતિયા તરફથી એડવાન્સ મળે ત્યારેઃ			
લેણીહૂંડી ખાતે	ઉ	20,000	
તે આડતિયા બ ખાતે			20,000
(4) લેણીહૂંડી બેન્કમાં વટાવવામાં આવે ત્યારે			
રોકડ-બેન્ક ખાતે	ઉ	19,400	
આડતમાલ ખાતે	ઉ (વટાવ)	600	
તે લેણીહૂંડી ખાતે			20,000
(5) આડતિયાના ખર્ચ માટે			
આડતમાલ ખાતે	ઉ	2,000	
તે આડતિયા બ ખાતે			2,000
(6) આડતિયો માલનું વેચાણ કરે ત્યારે			
આડતિયા બ ખાતે	ઉ	70,000	
તે આડતમાલ ખાતે			70,000

(7) આડતિયાના કમિશન માટે

આડતમાલ ખાતે ઉ (70,000×5)	3,500	
તે આડતિયા બ ખાતે		3,500

(8) આડતિયાઓ હિસાબ ચૂકતે કરે ત્યારે

રોકડ- બેન્ક ખાતે ઉ	44,500	
તે આડતિયા બ ખાતે		44,500

(9) આડતમાલના નફા માટે

આડતમાલ ખાતે ઉ	9,900	
તે નફા-નુકસાન ખાતે		9,900

(10) આડત પર મોકલેલ માલ ખાતુ બંધ કરવા માટે

આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે ઉ	50,000	
તે વેપાર ખાતે		50,000

· ઉ **આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે	50,000	આડતિયા ખાતે	70,000
રોકડ ખાતે (ખર્ચા)	4,000		
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)	600		
આડતિયા ખાતે (ખર્ચા)	2,000		
આડતિયા ખાતે (કમિશન)	3,500		
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	9,900		
	70,000		70,000

ઉ **આડતિયા બ નું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે	70,000	લેણીહૂંડી ખાતે	20,000
		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	2,000
		આડતમાલ ખાતે (કમિશન)	3,500
		રોકડ- બેન્ક ખાતે	44,500
	70,000		70,000

ઉ **આડતપર મોકલેલ માલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
વેપાર ખાતે	50,000	આડતમાલ ખાતે	50,000
	50,000		50,000

આડતીયાના બ ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

(1) એડવાન્સ આપવામાં આવે ત્યારે			
માલધણી અ ખાતે	ઉ	20,000	
તે દેવીહૂડી ખાતે			20,000
(2) આડતિયાના ખર્ચ માટે			
માલધણી અ ખાતે	ઉ	2,000	
તે રોકડ ખાતે			2,000
(3) માલનું રોકડ વેચાણ થાય ત્યારે			
રોકડ ખાતે	ઉ	70,000	
તે માલધણી અ ખાતે			70,000
(6) કમિશન અંગે			
માલધણી અ ખાતે	ઉ	3,500	
તે કમિશન ખાતે			3,500
(7) હિસાબ ચૂકતે કરવામાં આવે ત્યારે			
માલધણી અ ખાતે	ઉ	44,500	
તે રોકડ-બેન્ક ખાતે			44,500

ઉ **માલધણી અ નું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ.
દેવીહૂડી ખાતે	20,000	રોકડ ખાતે (વેચાણ)	70,000
રોકડ ખાતે	2,000		
કમિશન ખાતે	3,500		
રોકડ-બેન્ક ખાતે	44,500		
	70,000		70,000

૨. આણંદના અમૃતલાલ પટેલે વડોદરાના વિનુભાઈ વાંકાવાલા પર રૂ. ૫૦,૦૦૦નો માલ આડત પર વેચવા મોકલ્યો. ખર્ચ અંગે તેણે રેલવેનૂરના રૂ. ૩૦૦ અને મજૂરીના રૂ. ૨૦૦ ચૂકવ્યા. આડત અંગે એડવાન્સ તરીકે તેણે રૂ. ૨૦,૦૦૦ની ત્રણ માસની હૂંડી વિનુભાઈ પર લખી, જેનો વિનુભાઈએ સ્વીકાર કર્યો. આ હૂંડી તેમણે ૬ ટકાના દરે બૅન્કમાં વટાવી.

વિનુભાઈએ રૂ. ૫૦૦ ખર્ચના ચૂકવ્યા અને માલ છોડાવ્યો. તેમણે રૂ. ૪૦,૦૦૦નો માલ રૂ. ૫૫,૦૦૦માં વેચ્યો. બાકીનો માલ વેચાયા વિનાનો પડી રહ્યો. તેમણે વેચાણ પર ૪ ટકા કમિશન કાપી લઈ બાકીની રકમનો બૅન્કડ્રાફ્ટ મોકલાવ્યો.

❖ Ex- 2 (2) માલધણી (અમૃતલાલ)ના ચોપડે હિસાબી નોંધો:-

(1) આડતિયાને માલ મોકલવામાં આવે ત્યારે		
આણંદ આડતમાલ ખાતે ઉ	50,000	
તે આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે		50,000
(2) માલધણી ખર્ચ ચૂકવે ત્યારે		
આણંદ આડતમાલ ખાતે ઉ	500	
તે રોકડ ખાતે		500
(3) આડતિયા તરફથી એડવાન્સ મળે ત્યારેઃ		
લેણીહૂંડી ખાતે ઉ	20,000	
તે વિનુભાઈ ખાતે		20,000
(4) લેણીહૂંડી બેન્કમાં વટાવવામાં આવે ત્યારે		
રોકડ-બેન્ક ખાતે ઉ	19,700	
આડતમાલ ખાતે ઉ (વટાવ)	300	
તે લેણીહૂંડી ખાતે		20,000
(5) આડતિયાના ખર્ચ માટે		
આણંદ આડતમાલ ખાતે ઉ	500	
તે વિનુભાઈ ખાતે		500
(6) આડતિયો માલનું વેચાણ કરે ત્યારે		
વિનુભાઈ ખાતે ઉ	55,000	
તે આણંદ આડતમાલ ખાતે		55,000

(7) આડતિયાના કમિશન માટે

આણંદ આડતમાલ ખાતે ઉ (55,000×4%) 2,200

તે વિનુભાઈ ખાતે 2,200

(8) આડતમાલના આખર સ્ટોક અંગે

50,000 10,000

500 (?)

આખર સ્ટોક ખાતે ઉ 10,200

તે આણંદ આડતમાલ ખાતે 10,200

(9) આડતિયાઓ હિસાબ ચૂકતે કરે ત્યારે

રોકડ- બેન્ક ખાતે ઉ 32,300

તે વિનુભાઈ ખાતે 32,300

(10) આડતમાલના નફા માટે

આણંદ આડતમાલ ખાતે ઉ 11,700

તે સા.નફા-નુકસાન ખાતે 11,700

(11) આડત પર મોકલેલ માલ ખાતુ બંધ કરવા માટે

આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે ઉ 50,000

તે વેપાર ખાતે 50,000

ઉ **આણંદ આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત		રકમ રૂ.
આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે	50,000	આડતિયા ખાતે		55,000
રોકડ-બેન્ક ખાતે (ખર્ચા)	500			
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)	300	આખર સ્ટોકખાત	10,000	
વિનુભાઈ ખાતે (ખર્ચા)	500	+ મા.ધ.પ્ર.ખ	100	
વિનુભાઈ ખાતે (કમિશન)	2,200	+ આ.પ્ર.ખ	100	10,200
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	11,700			
	65,200			65,200

ઉ **વિનુભાઈ નું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે	55,000	લેણીહૂંડી ખાતે	20,000
		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	500
		આડતમાલ ખાતે (કમિશન)	2,200
		રોકડ- બેન્ક ખાતે	32,300
	55,000		55,000

ઉ **આડતપર મોકલેલ માલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
વેપાર ખાતે	50,000	આડતમાલ ખાતે	50,000
	50,000		50,000

આડતીયા (વિનુંભાઈ)ના ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

(1) એડવાન્સ આપવામાં આવે ત્યારે

અમૃતલાલ ખાતે	ઉ	20,000	
તે દેવીહૂડી ખાતે			20,000

(2) આડતિયાના ખર્ચ માટે

અમૃતલાલ ખાતે	ઉ	500	
તે રોકડ ખાતે			500

(3) માલનું રોકડ વેચાણ થાય ત્યારે

રોકડ ખાતે	ઉ	55,000	
તે અમૃતલાલ ખાતે			55,000

(6) કમિશન અંગે

અમૃતલાલ ખાતે	ઉ	2,200	
તે કમિશન ખાતે			2,200

(7) હિસાબ ચૂકતે કરવામાં આવે ત્યારે

અમૃતલાલ ખાતે	ઉ	32,300	
તે રોકડ-બેન્ક ખાતે			32,300

ઉ **અમૃતલાલ નું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ.
દેવીહૂડી ખાતે	20,000	રોકડ ખાતે (વેચાણ)	55,000
રોકડ ખાતે	500		
કમિશન ખાતે	2,200		
રોકડ-બેન્ક ખાતે	32,300		
	55,000		55,000

EX- 2 (3) ટોની-જોની (ટોનીના ચોપડે હિસાબો)

ઉ **આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આ.મો. માલ ખાતે (100×150)	15,000	જોની ખાતે (90×200)	18,000
રોકડ ખાતે (ખર્ચા)	1,000		
જોની ખાતે (ખર્ચા)	400	આ.સ્ટોક ખાતે(10×150) 1,500	
જોની ખાતે (કમિશન) (900+300 ત્રણ માસ)	1,200	+ મા.ધ.પ્ર.ખ 100	1,600
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	2,000		
	19,600		19,600

ઉ **જોનીનું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)	18,000	લેણીહૂંડી ખાતે	10,000
		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	400
		આડતમાલ ખાતે (કમિશન)	1,200
		રોકડ ખાતે (હિસાબ ચૂકતે)	6,400
	18,000		18,000

ઉ **આડતપર મોકલેલ માલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
વેપાર ખાતે	15,000	આડતમાલ ખાતે	15,000
	15,000		15,000

જોની(આડતિયા) ના ચોપડે હિસાબો

ઉ ટોનીનું ખાતુ જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ.
દેવીહૂંડી ખાતે	10,000	રોકડ ખાતે (વેચાણ)	18,000
રોકડ ખાતે	400		
કમિશન ખાતે	1,200		
રોકડ ખાતે	6,400		
	18,000		18,000

સામાન્ય અને અસામાન્ય નુકસાનઃ-

(1) 500 લિટર કેમિકલ્સની કુદરતી કારણોસર ઘટ પડતા થયેલ નુકસાન **સામાન્ય નુકસાન** છે. અને તે નુકસાન આડતમાલ ખાતાએ જ સહન કરવાનું છે એટલે તે અંગે કોઈ રકમ આડતમાલ ખાતે જમા થશે નહિ. આમ કરવાથી આડતમાલ ખાતુ તેટલા પ્રમાણમાં નફો ઓછો બતાવશે. તથા આખર સ્ટોકની કિંમત પ્રમાણસર વધશે.

(2) 500 લિટર કેમિકલ્સનું ચોરીથી થયેલ નુકસાન **અસામાન્ય નુકસાન** છે. (નોંધ-1)

500 લિટરની કેમિકલ્સની પડતર લિટર દિઠ રૂ. 100 લેખે		રૂ.	50,000
+ માલધણીનો પ્રમાણસર ખર્ચ (500×10,000/5,000)		રૂ.	1,000
5,000 લિટર 10,000	કુલ પડતર	રૂ.	51,000
500 (?)	બાદઃ મંજૂર થયેલ દાવો	રૂ.	40,000
	નફા નુકસાન ખાતે	રૂ.	11,000

વિમા કંપની ખાતે	ઉ	40,00	
નફા નુકસાન ખાતે	ઉ	11,000	
તે તલોદ આડતમાલ ખાતે			51,000

(3) આખર સ્ટોકની કિંમત નીચે મુજબ ગણાશે. (નોંધ-2)

વિગત	લિટર	રકમ રૂ.
(1) મોકલેલ માલની પડતર (100 લિટર દીઠ)	5,000	5,00,000
(2) ઉમેરો: માલધણીના ખર્ચા	-	10,000
વેચેલ માલની કુલ પડતર	5,000	5,10,000
(3) બાદ: અસામાન્ય નુકસાન ની કુલ પડતર	500	51,000
	4,500	4,59,000
(4) બાદ: સામાન્ય નુકસાન	500	- .
	4,000	4,59,000
(5) ઉમેરો: આડતિયાના ખર્ચા	-	- .
વેચેલ માલની પડતર	4,000	4,59,000
વેચાણ (2,000 + 1,600 લિટર)	3,600	- .
આખર સ્ટોક	400	**(?)**

400 લિટર સ્ટોકની પડતર = 4,59,000 × 400/4000 = 45,900 રૂ.

આખર સ્ટોક ખાતે	ઉ	45,900	
તે તલોદ આડતમાલ ખાતે			45,900

માલધણી (તુષાર)ના ચોપડે

ઉ **તલોદ આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત		રકમ રૂ.	વિગત		રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે (5,000×100)		5,00,000	અસા.નુકસાન- (નોંધ-2)		
રોકડ ખાતે (નૂર)		10,000	વિમા કં ખાતે		40,000
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)			ન.નું ખાતે		11,000
(1,00,000 ×18%×2/12)		3,000	અપૂર્વ ખાતે (વેચાણ)		
અપૂર્વ ખાતે (વેચાણ ખર્ચ)		14,500	રોકડ(2,000×131)	2,62,000	
અપૂર્વ ખાતે - કમિશન	55,000		ઉધાર(1,600×180)	2,88,000	5,50,000
આસાસામી આડત	14,400	69,400	આખર સ્ટોક (નોંધ-3)		45,900
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે		50,000			
		6,46,900			6,46,900

ઉ **અપૂર્વનું ખાતુ** જ

વિગત		રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)			લેણીહૂંડી ખાતે	1,00,000
રોકડ(2,000×131)	2,62,000		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	14,500
ઉધાર(1,600×180)	2,88,000	5,50,000	આડતમાલ ખાતે(કમિશન)	69,400
			રોકડ- બેન્ક ખાતે	3,66,100
		5,50,000		5,50,000

ઉપરાંત નાશ; આગાતના ...

૩. ૧લી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૫ના રોજ મુંબઈના વિજય ઍન્ડ કંપનીએ સુરતના સંજય બ્રધર્સને રૂ. ૩૦૦નો એક એવા ૧,૦૦૦ ટેબલ ફેન આડતથી વેચવા મોકલ્યા. નૂર અને અન્ય ખર્ચના રૂ. ૨૫,૦૦૦ ચૂકવ્યા. રસ્તામાં અકસ્માતને લીધે ૧૦૦ પંખા સંપૂર્ણ નાશ પામ્યા. આ અંગે વીમા કંપનીએ રૂ. ૧૨,૦૦૦નો દાવો મંજૂર રાખ્યો. બાકીના પંખા આડતિયાએ ખર્ચના રૂ. ૧૮,૦૦૦ ચૂકવીને છોડાવી લીધા.

સંજય બ્રધર્સે વિજય ઍન્ડ કંપનીની લખેલી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ની હૂંડી સ્વીકારી, જે રૂ. ૯૫,૦૦૦માં વટાવવામાં આવી. વેચાણઆંકડા મુજબ આડતિયાએ ૮૦૦ પંખાનું, દરેકના રૂ. ૪૫૦ના ભાવે વેચાણ કર્યું હતું. આડતિયાએ વખારભાડું અને જાહેરાત ખર્ચના રૂ. ૬,૦૦૦ ચૂકવ્યા હતા. આડતિયાને વેચાણ ઉપર ૫% લેખે કમિશન આપવાનું હતું. ઉપરની વિગતો પરથી વિજય ઍન્ડ કંપનીના ચોપડામાં આડતમાલ ખાતું બનાવો.

સામાન્ય અને અસામાન્ય નુકસાનઃ-

❖ Ex- 5 (5) માલધણી (વિજય એન્ડ કં.)ના ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

(1) આડતિયાને માલ મોકલવામાં આવે ત્યારે

મુંબઈ આડતમાલ ખાતે	ઉ	3,00,000	
તે આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે			3,00,000

(2) માલધણી ખર્ચ ચૂકવે ત્યારે

મુંબઈ આડતમાલ ખાતે	ઉ	25,000	
તે રોકડ ખાતે			25,000

(3) માલના અસામાન્ય નુકસાન માટે

1000 25,000

100 (?)

(100×300 =30,000 + 2,500 મા.ધ.નો પ્ર.ખર્ચ = 32,500)

વિમા કંપની ખાતે	ઉ	12,000	
નફા નુકસાન ખાતે	ઉ	20500	
તે મુંબઈ આડતમાલ ખાતે			32,500

(4) આડતિયાના ખર્ચ માટે

મુંબઈ આડતમાલ ખાતે	ઉ	18,000	
તે સંજય બ્રધર્સ ખાતે			18,000

(5) આડતિયા તરફથી એડવાન્સ મળે ત્યારેઃ

લેણીહૂંડી ખાતે	ઉ	1,00,000	
તે સંજય બ્રધર્સ ખાતે			1,00,000

(6) લેણીહૂંડી બેન્કમાં વટાવવામાં આવે ત્યારે

રોકડ-બેન્ક ખાતે	ઉ	95,000	
મુંબઈ આડતમાલ ખાતે	ઉ (વટાવ)	5,000	
તે લેણીહૂંડી ખાતે			1,00,000

(7) આડતિયો માલનું વેચાણ કરે ત્યારે (800×450)

સંજય બ્રધર્સ ખાતે	ઉ	3,60,000	
તે મુંબઈ આડતમાલ ખાતે			3,60,000

(8) આડતિયાના વેચાણ ખર્ચ અંગે

મુંબઈ આડતમાલ ખાતે	ઉ	6,000	
તે સંજય બ્રધર્સ ખાતે			6,000

(9) આડતિયાના કમિશન માટે

આડતમાલ ખાતે	ઉ (3,60,,000×5%)	18,000	
તે આડતિયા ખાતે			18,000

(10) આડતિયાઓ હિસાબ ચૂકતે કરે ત્યારે

વેચાણ 3,60,000– (ખર્ચ 18,000 + વે.ખર્ચ 6,000 + કમિસન 18,000 +હૂંડી 1,00,000)

= 3,60,000 – 1,42,000 =2,18,000

રોકડ- બેન્ક ખાતે	ઉ	2,18,000	
તે સંજય બ્રધર્સ ખાતે			2,18,000

(11) આડતમાલના આખર સ્ટોક અંગે

શરૂ સ્ટોક 1000 – 100 નુકસાન = 900 – 800 વેચાણ = 100 આખર સ્ટોક

આખર સ્ટોક (100×300)				30,000
+ મા.ધ.નો પ્ર.ખર્ચ	1000 / 100	25,000 (?)	2,500	
+ આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ	900 / 100	18,000 (?)	2,000	4,500
				34,500

આખર સ્ટોક ખાતે	ઉ	34,500	
તે મુંબઈઆડતમાલ ખાતે			34,500

(12) આડત પર મોકલેલ માલ ખાતુ બંધ કરવા માટે

આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે	ઉ	3,00,000	
તે વેપાર ખાતે			3,00,000

ઉ

મુંબઈ આડતમાલ ખાતુ

જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત		રકમ રૂ.
આડત પર મોકલેલ માલ ખાતે	3,00,000	સંજય બ્રધર્સ ખાતે		3,60,000
રોકડ ખાતે (ખર્ચા)	25,000	અસા.નુકસાન-વિમા કં ખાતે		12,000
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)	5,000	ન.નું ખાતે		20,500
સંજય બ્રધર્સ ખાતે (ખર્ચા)	18,000	આખર સ્ટોક	30,000	
સંજય બ્રધર્સ (વેચાણ ખર્ચા)	6,000	+ મા.ધ.પ્ર.ખ	2,500	
સંજય બ્રધર્સ ખાતે(કમિશન)	18,000	+ આ.પ્ર.ખ	2,000	34,500
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	55,000			
	4,27,000			4,27,000

ઉ

સંજય બ્રધર્સનું ખાતુ

જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે	3,60,000	લેણીહૂંડી ખાતે	1,00,000
		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	18,000
		આડતમાલ ખાતે (વે.ખર્ચા)	6,000
		આડતમાલ ખાતે (કમિશન)	18,000
		રોકડ- બેન્ક ખાતે	2,18,000
	3,60,000		3,60,000

ઉ

આડતપર મોકલેલ માલ ખાતુ

જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
વેપાર ખાતે	3,00,000	આડતમાલ ખાતે	3,00,000
	3,00,000		3,00,000

આડતીયા (સંજય બ્રધર્સ)ના ચોપડે હિસાબી નોંધોઃ-

		Dr.	Cr.
(1) એડવાન્સ આપવામાં આવે ત્યારે			
વિજય એન્ડ કં. ખાતે	ઉ	1,00,000	
તે દેવીહૂડી ખાતે			1,00,000
(2) આડતિયાના ખર્ચ માટે			
વિજય એન્ડ કં. ખાતે	ઉ	18,000	
તે રોકડ ખાતે			18,000
(8) આડતિયાના વેચાણ ખર્ચ અંગે			
વિજય એન્ડ કં. ખાતે	ઉ	6,000	
તે રોકડ ખાતે			6,000
(3) માલનું રોકડ વેચાણ થાય ત્યારે			
રોકડ ખાતે	ઉ	3,60,000	
તે વિજય એન્ડ કં. ખાતે			3,60,000
(6) કમિશન અંગે			
વિજય એન્ડ કં. ખાતે	ઉ	18,000	
તે કમિશન ખાતે			18,000
(7) હિસાબ ચૂકતે કરવામાં આવે ત્યારે			
વિજય એન્ડ કં. ખાતે	ઉ	2,18,000	
તે રોકડ-બેન્ક ખાતે			2,18,000

ઉ **વિજય એન્ડ કં. નું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ.
દેવીહૂડી ખાતે	1,00,000	રોકડ ખાતે (વેચાણ)	3,60,000
રોકડ ખાતે (ખર્ચા)	18,000		
રોકડ ખાતે (વેચાણ ખર્ચા)	6,000		
કમિશન ખાતે	18,000		
રોકડ-બેન્ક ખાતે	2,18,000		
	3,60,000		3,60,000

(1) 50 લિટર ઑઈલનું કુદરતી કારણોસર ઘટ પડતા થયેલ નુકસાન **સામાન્ય નુકસાન** છે. અને તે નુકસાન આડતમાલ ખાતાએ જ સહન કરવાનું છે એટલે તે અંગે કોઈ રકમ આડતમાલ ખાતે જમા થશે નહિ. આમ કરવાથી આડતમાલ ખાતુ તેટલા પ્રમાણમાં નફો ઓછો બતાવશે. તથા આખર સ્ટોકની કિંમત પ્રમાણસર વધશે.

(2) રસ્તામાં 100 લિટર ઑઈલનું ચોરીથી થયેલ નુકસાન **અસામાન્ય નુકસાન** છે. (નોંધ-1)

100 લિટરની ઑઈલની પડતર લિટર દિઠ રૂ. 10 લેખે	રૂ.	1,000
+ માલધણીનો પ્રમાણસર ખર્ચ 100×2,000/10,000	રૂ.	20
અસામાન્ય નુકસાની કુલ પડતર	રૂ.	1,020

આ પૈકી રૂ. 800નો દાવો વીમા કંપનીએ મંજૂર રાખતાં ચોખ્ખુ નુકસાન રૂ. 300

અસામાન્ય નુકસાન = 1,020 − 800 = રૂ. 220

વિમા કંપની ખાતે	ઉ	800	
નફા નુકસાન ખાતે	ઉ	220	
તે સોખડા આડતમાલ ખાતે			1,020

(3) આખર સ્ટોકની કિંમત નીચે મુજબ ગણાશે. (નોંધ-2)

વિગત	લિટર	રકમ રૂ.
(1) મોકલેલ માલની પડતર (10 લિટર દિઠ)	10,000	1,00,000
(2) ઉમેરોઃ માલધણીના ખર્ચા	-	2,000
વેચેલ માલની કુલ પડતર	10,000	1,02,000
(3) બાદઃ અસામાન્ય નુકસાન ની પડતર	100	1,020
	9,900	1,00,980
(4) બાદઃ સામાન્ય નુકસાન	50	- .
	9,850	1,00,980
(5) ઉમેરોઃ આડતિયાના ખર્ચા	-	1,970
વેચેલ માલની પડતર	9,850	1,02,950
વેચાણ (5,000 + 3,830 + 25 લિટર)	8,855	- .
આખર સ્ટોક	995	(?)

995 લિટર સ્ટોકની પડતર = 1,02,950 × 995/9,850 = 10,399 રૂ.

આખર સ્ટોક ખાતે	ઉ	10,399	
તે સોખડાઆડતમાલ ખાતે			10,399

માલધણી (સોનપાલ)ના ચોપડે

ઉ **સોખડા આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત		રકમ રૂ.	વિગત		રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે (10,000×10)		1,00,000	અસા.નુકસાન- (નોંધ-1)		
રોકડ ખાતે નૂર	1,500		વિમા કં ખાતે		800
+ વિમો	500	2,000	ન.નું ખાતે		220
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)			ધનપાલ ખાતે (વેચાણ)		
(50,000 ×18%×2/12)		1,500	ઉધાર (5,000×17)	85,000	
ધનપાલ ખાતે (1,970+1,745)		3,715	રોકડ (3,830×16)	61,280	
ધનપાલ ખાતે -આડત 1,46,680 ×5%)		7,334	અંગત (25×16)	400	1,46,680
આસાસામી-85,00×2%)		1,700	આખર સ્ટોક (નોંધ-2)		10,399
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે		41,850			
		1,58,099			1,58,099

ઉ **ધનપાલનું ખાતુ** જ

વિગત		રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)		1,46,680	લેણીહૂંડી ખાતે	50,000
ઉધાર (5,000×17)	85,000		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	3,715
રોકડ (3,830×16)	61,280		આડતમાલ ખાતે(કમિશન)	9,034
અંગત (25×16)	400		રોકડ- બેન્ક ખાતે	83,931
		1,46,680		1,46,680

EX-4 (7) રાકોટના રાજીવે..   ગુજરાત યુનિ-1995   પેજ નં-86

નોંધ નં-1 આડત પર મોકલેલ માલનો નફો (ટી.વી.સેટ દીઠ)

ધારો કે ટી વી સેટની પડતર	100	(?)	8,000
ઉમેરો: 25% પડતર પર નફો	25	(?)	2,000
ટી,વી.ની ભરતીયા કિંમત	125	10,000	

નોંધ નં-2 અસામાન્ય નુકસાનની ગણતરી:

	રૂ.
ટી,વી.ની પડતર (1 × 8,000)	8,000
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ (2,000×1÷20)	100
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ (2,000×1÷20)	100
	8,200
બાદ: વીમા કંપનીએ સ્વીકારેલ દાવો	7,500
અસામાન્ય નુકસાન	700

નોંધ નં-3 વેચાણ:

રોકડ	10×11,000	=	1,10,000
ઉધાર	5×12,000	=	60,000
કુલ	15		1,70,000
અ,સા. નુકસાન	1		
	16		

કુલ ટી.વી. સેટ 20 – 16 ટી.વી.સેટનું વેચાણ + અ.સા.નુકસાન = 4 ટી.વી. આખર સ્ટોક

નોંધ નં-4 આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકનઃ

			રૂ.
આખર સ્ટોકની ભરતિયા કિંમત	(4 ટિ.વી. ×10,000)		40,000
ઉમેરોઃ માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ			400
20 ટી,વી.	2,000		
4 ટી,વી.	(?)		
ઉમેરોઃ આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ			400
20 ટી,વી.	2,000 (જકાત + પ્રીમિ.)		40,800
4 ટી,વી.	(?)		
બાદઃ 2 ટી,વી નો સમારકામ ખર્ચ			1,300
આખર સ્ટોક (ભ.કિંમત)			39,500
બાદઃ પડતર કિંમત	(4 ટી.વી×8,000)	32,000	
ઉમેરોઃ માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ		400	
ઉમેરોઃ આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ		400	
		32,800	
બાદઃ 2 ટી.વી.નો સમારકામ ખર્ચ		1,300	31,500 (પડતર કિંમત)
આખર સ્ટોક અનામત ખાતે			8,000

માલધણી (રાજીવ)ના ચોપડે

ઉ **રાજકોટ આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે (10,000×20)	2,00,000	આ.પર મો.માલ ખાતે	40,000
રોકડ ખાતે (નૂર+ વિમો)	2,000	અસા.નુકસાન- (નોંધ-2)	
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)		વિમા કં ખાતે	7,500
(1,00,000 ×12%×3/12)	3,000	ન.નું ખાતે	700
સંજીવ ખાતે (800+1,200+3,000)	5,000	સંજીવ ખાતે (વેચાણ)	
સંજીવ ખાતે -આડત(1,70,000 ×5%)	8,500	ઉધાર (12,000×5) 60,000	
આસાસામી(60,00×2%)	1,200	રોકડ (11,000×10) 1,10,280	1,70,000
નફા ભાગ(30,000×10%)	3,000	આખર સ્ટોક (નોંધ-4)	39,500
આખર સ્ટોક અનામત ખાતે (નોંધ-4)	8,000		
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	27,000		
	2,57,700		2,57,700

ઉ **સંજીવનું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)	1,70,000	લેણીહૂંડી ખાતે	1,00,000
ઉધાર (12,000×5) 60,000		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	5,000
રોકડ (11,000×10) 1,10,000		આડતમાલ ખાતે(કમિશન)	12,700
		રોકડ- બેન્ક ખાતે	52,300
	1,70,000		1,70,000

EX-52 (8) વિરમગામના વાઈરસ કોર્પોરેશને.. ગુજ.યુનિ- 2021 પેજ નં-120

નોંધ નં-1 આડત પર મોકલેલ માલનો નફો:

ધારો કે ખુરશીની પડતર	100	(?)	14,000
ઉમેરો: 50 % પડતર પર નફો	50	(?)	7,000
ખુરશીની ભરતીયા કિંમત	150	21,000	

નોંધ નં-2 અસામાન્ય નુકસાનની ગણતરી:

			રૂ.
ખુરશીની પડતર	(5 × 14,000)		70,000
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ			
100 ખુરશી	10,000		
5 ખુરશી		(?)	500
			70,500
બાદ: વીમા કંપનીએ સ્વીકારેલ દાવો			56,400
		અસામાન્ય નુકસાન	14,100

નોંધ નં-3 વેચાણ:

રોકડ	17 × 20,000	=	3,40,000	
ઉધાર (માધવી)	14 × 21,000	=	2,94,000	
અંગત	13 × 22,000	=	2,86,000	
ઉધાર (હર્ષિલ)	30 × 25,000	=	7,50,000	માલધણીની ભલામણથી
કુલ	74		16,70,000	
અ,સા. નુકસાન	5			
	79			

કુલ ખુરશી 100 – 79 = 21 ખુરશીનો આખર સ્ટોક

નોંધ નં-4 આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન:

				રૂ.
આખર સ્ટોકની ભરતિયા કિંમત (21 ખુરશી × 21,000)				4,41,000
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ				2,100
100 ખુરશી		10,000		
21 ખુરશી		(?)		
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ				4,200
95 ખુરશી	19,000 ()	13,280	ભ.કિંમત	4,47,300
21 ખુરશી	(?)			
બાદ: પડતર કિંમત (21 ખુરશી × 14,000)			2,94,000	
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ			2,100	
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ			4,200	3,00,300
			આખર સ્ટોક અનામત	1,47,000

માલધણી (વાયરસ કોર્પોરેશન)ના ચોપડે

ઉ **આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે(100×21000 ભ.કિ)	21,00,000	આ.પર મો.માલ ખાતે(100×7,000)	7,00,000
રોકડ ખાતે (વિમો+ભાડુ+નુર)	10,000	અસા.નુકસાન- (નોંધ-2)	
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)		વિમા કં ખાતે 56,400	
(8,00,000×15%×2/12)	20,000	ન.નું ખાતે 14,100	70,500
બેકટેરિયા કં.ખાતે- જકાત 14,000		બેકટેરિયા કં ખાતે(વેચાણ-નોંધ-3)	
ગાડા 5,000		રોકડ 17×20,000 = 3,40,000	
જાહેરાત 4,000	23,000	ઉધાર 14×21,000 = 2,94,000	
બેકટેરિયા કં. –સા.આડત(16,70,000 ×4%)	66,800	અંગત 13×22,000 = 2,86,000	
આસાસામી(2,94,00×6%)	17,640	ઉધાર 30×25,000 = 7,50,000	16,70,000
બેકટેરિયા કં.ખાતે(ધા.ખા-7,50,000×40%)	3,00,000	આખર સ્ટોક ભા.કિ.(નોંધ-4)	4,47,300
આખર સ્ટોક અનામત ખાતે (નોંધ-4)	1,47,000		
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	2,03,360		
	28,87,800		28,87,800

ઉ **બેકટેરિયા કોર્પો.નું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)		લેણીહૂંડી ખાતે	8,00,000
રોકડ 17×20,000 = 3,40,000		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	23,000
ઉધાર 14×21,000 = 2,94,000		આડતમાલ ખાતે(આડત/કમિશ.)	84,440
અંગત 13×22,000 = 2,86,000		આડતમાલ ખાતે(ધા.ખા)	3,00,000
ઉધાર 30×25,000 = 7,50,00	16,70,000	રોકડ- બેન્ક ખાતે	4,62,560
	16,70,000		16,70,000

EX-50 (9) વિરારના વિરાટે ગુજરાત યુનિ- 2018 પેજ નં-119

નોંધ નં-1 આડત પર મોકલેલ માલનો નફો:

ધારો કે બેટની ભરતિયા કિંમત	100	(?)	5,000
બાદ: ભરતિયા કિંમત પર નફો	20	(?)	1,000
બેટની પડતર કિંમત	80	4000	

નોંધ નં-2 અસામાન્ય નુકસાનની ગણતરી:

	રૂ.
બટની પડતર (5 બેટ × 4,000 રૂ.)	20,000
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ (20,000×5÷100)	1,000
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ (20,000×5÷100)	1,000
	22,000
બાદ: વીમા કંપનીએ સ્વીકારેલ દાવો	15,000
અસામાન્ય નુકસાન	7,000

નોંધ નં-3 વેચાણ:

ઉધાર	60×5,600 =	3,36,000
રોકડ	20×6,000 =	1,20,000
કુલ	80	4,56,000
અ,સા. નુકસાન	5	
	85	

કુલ બેટ 100 –85 બેટનું વેચાણ + અ.સા.નુકસાન = 15 બેટ આખર સ્ટોક

નોંધ નં-4 આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન:

			રૂ.	
આખર સ્ટોકની ભરતિયા કિંમત	(15 બેટ ×5,000)		75,000	
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ			3,000	
100 બેટ	20,000			
15 બેટ	(?)			
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ			3,000	
100 બેટ	20,000 (જકાત + પ્રીમિ.)		81,000	ભ.કિંમત
15 બેટ	(?)			
બાદ: પડતર કિંમત (15 બેટ×4,000)		60,000		
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ		3,000		
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ		3,000	66,000	
	આખર સ્ટોક અનામત ખાતે		15,000	

માલધણી (વિરાટ)ના ચોપડે

ઉ. **આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે (100×5,000)	5,00,000	આ.પર મો.માલ ખાતે (100×1,000)	1,00,000
રોકડ ખાતે (નૂર+ વિમો)	20,000	અસા.નુકસાન- (નોંધ-2) વિમા કં ખાતે	15,000
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ) (1,00,000 ×12%×4/12)	4,000	ન.નું ખાતે	7,000
પાર્થિવ ખાતે-મા.છોડાવવા. 20,000 વેચાણ-વિતરણ 10,000	30,000	પાર્થિવ ખાતે (વેચાણ) રોકડ (60×5,600)3,36,000 ઉધાર(20×6,000)1,20,000	4,56,000
પાર્થિવ ખાતે -આડત(4,56,000 ×5%)	22,800	આખર સ્ટોક (નોંધ-3)	81,000
આસાસામી(1,20,00×6%)	7,200		
આખર સ્ટોક અનામત ખાતે (નોંધ-3)	15,000		
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	60,000		
	6,59,000		6,59,000

ઉ **પાર્થિવનું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ) ઉધાર (60×5,600) 3,36,000 રોકડ (20×6,000) 1,20,000	4,56,000	લેણીહૂંડી ખાતે	1,00,000
		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	30,000
		આડતમાલ ખાતે(કમિશન)	30,000
		રોકડ- બેન્ક ખાતે	2,96,000
	4,56,000		4,56,000

નોંધ નં-1 આડત પર મોકલેલ માલનો નફો:

ધારો કે ઘડિયાળની ભરતિયા કિંમત	100	(?)	160
બાદ: ભરતિયા કિંમત પર નફો	25	(?)	40
ઘડિયાળની પડતર કિંમત	75	120	

નોંધ નં-2 અસામાન્ય નુકસાનની ગણતરી:

		રૂ.
ઘડિયાળની પડતર (20 ઘડિયાળ × 120 રૂ.)		2,400
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ		60
1,000 ઘડિયાળ	3,000	
20 ઘડિયાળ	(?)	
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ		60
20 ઘડિયાળ	3,000 (માલ છોડાવવાનો)	2,520
20 ઘડિયાળ	(?)	
બાદ: વીમા કંપનીએ સ્વીકારેલ દાવો		1,800
	અસામાન્ય નુકસાન	720

વિમા કંપની ખાતે	ઉ	1,800	
નફા નુકસાન ખાતે	ઉ	7,20	
તે સોખડા આડતમાલ ખાતે			2,520

નોંધ નં-3 વેચાણઃ

રોકડ	175×180 =	31,500	
અંગત	25×180 =	4,500	
ઉધાર (M)	600×200 =	1,20,000	
ઉધાર (N)	100×190 =	19,000	X ની ભલામણથી
કુલ	900	1,75,000	
અ.સા. નુકસાન	20		

કુલ ઘડિયાળ 1,000 – 920 = 80 ઘડિયાળ આખર સ્ટોક

નોંધ નં-4 આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકનઃ

			રૂ.	
આખર સ્ટોકની ભરતિયા કિંમત (80 ઘડિયાળ×160)			12,800	
ઉમેરોઃ માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ			240	
1000 ઘડિયાળ	3,000			
80 ઘડિયાળ	(?)			
ઉમેરોઃ આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ			240	
1000 ઘડિયાળ	3,000 (માલ છોડાવવાનો)		13,280	
80 ઘડિયાળ (?)				
બાદઃ 5 ઘડિયાળનો મરામત ખર્ચ			225	
બાદઃ પડતર કિંમત (80 ઘડિયાળ×120)		9,600	13,055	ભ.કિંમત
ઉમેરોઃ માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ		240		
ઉમેરોઃ આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ		240		
		10,080		
બાદઃ 5 ઘડિયાળનો મરામત ખર્ચ		225	9,855	=3,200 અનામ

માલધણી (X)ના ચોપડે

ઉ. **આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે (1000×160 ભ.કિ.)	1,60,000	આ.પર મો.માલ ખાતે (1000×40)	40,000
રોકડ ખાતે (વિમો+ભાડુ+નુર)	3,000		
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)		અસા.નુકસાન- (નોંધ-2)	
(30,000×18%×2/12)	900	વિમા કં ખાતે 1,800	
Y ખાતે- મા.છોડાવવા. 3,000		ન.નું ખાતે 720	2,520
જાહેરાત 2,795	5,795	Y ખાતે (વેચાણ - નોંધ-3)	
Y ખાતે –કમિશન (1,75,000 ×4%)	7,000	રોકડ (175×180) 31,500	
આસાસામી(1,20,00×2%)	2,400	અંગત (25×180) 4,500	
Y ખાતે (ધા.ખા.-19,000×40%)	7,600	M ઉધાર(6000×200) 1,20,000	
આખર સ્ટોક અનામત ખાતે (નોંધ-4)	3,200	N ઉધાર (100×190) 19,000	1,75,000
Y ખાતે નફા ભાગ (40,680×1/6)	6,780	આખર સ્ટોક ભા.કિ.(નોંધ-4)	13,055
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	33,900		
	2,30,575		2,30,575

ઉ **Y નું ખાતુ** જ

વિગત		રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)			લેણીહૂંડી ખાતે	30,000
રોકડ (175×180)	31,500		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	5,795
અંગત (25×180)	4,500		આડતમાલ ખાતે(કમિશન)	9,400
M ઉધાર(6000×200)	1,20,000		આડતમાલ ખાતે(ધા.ખા)	7,600
N ઉધાર (100×190)	19,000	1,75,000	આડતમાલ ખાતે(નફાભાગ)	6,780
			રોકડ- બેન્ક ખાતે	1,15,425
		1,75,000		1,75,000

EX-32 (11) સુરતના સૌમિલે.. ગુજરાત યુનિ-2014 પેજ નં-105

નોંધ નં-1 આડત પર મોકલેલ માલનો નફો:

ધારો કે ઓઈલની ભરતિયા કિંમત	100	(?)	100
બાદ: ભરતિયા કિંમત પર નફો	20	(?)	20
ઘડિયાળની પડતર કિંમત	80	80	

નોંધ નં-2 અસામાન્ય નુકસાનની ગણતરી:

		રૂ.
ઓઈલની પડતર (200 લિટર × 80 રૂ.)		16,000
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ		1,000
4,000 લિટર	20,000	
200 લિટર	(?)	
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ		500
4,000 લિટર	10,000 (જકાત+વીમો)	17,500
200 લિટર	(?)	
બાદ: વીમા કંપનીએ સ્વીકારેલ દાવો		10,500
	અસામાન્ય નુકસાન	7,000

વિમા કંપની ખાતે	ઉ	10,500	
નફા નુકસાન ખાતે	ઉ	7,000	
તે સુરત આડતમાલ ખાતે			17,500

નોંધ નં-3 વેચાણ:

રોકડ	1,800×125	= 2,25,000	
ઉધાર (દક્ષ)	1,000×150	= 1,50,000	
ઉધાર (યશ)	400×125	= 50,000	સૌમિલ ની ભલામણથી
અંગત	200×100	= 20,000	
કુલ	3,400	4,45,000	
અ,સા. નુકસાન	200		

કુલ ઓઈલ 4,000 – 3,600 = 400 લિટર આખર સ્ટોક

નોંધ નં-4 આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન:

			રૂ.
આખર સ્ટોકની ભરતિયા કિંમત	(400 ઘડિયાળ×100)		40,000
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ			2,000
4000 લિટર	20,000		
400 લિટર	(?)		
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ			1,000
4000 લિટર	10,000 (જકાત+વીમો)		43,000
400 લિટર	(?)		
બાદ: પડતર કિંમત (400 ઘડિયાળ×80)		32,000	
ઉમેરો: માલધણીનો પ્ર.ખર્ચ		2,000	
ઉમેરો: આડતિયાનો પ્ર.ખર્ચ		1,000	35,000
આખર સ્ટોતઅનામ			**8,000**

માલધણી (સૌમિલ)ના ચોપડે

ઉ **આડતમાલ ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
આ.પર મો.માલ ખાતે (4000×100 ભ.કિ.)	4,00,000	આ.પર મો.માલ ખાતે (4000×20)	80,000
રોકડ ખાતે (જકાત+વિમો)	20,000	અસા.નુકસાન- (નોંધ-2)	
લેણીહૂંડી ખાતે (વટાવ)		વિમા કં ખાતે 10,500	
(2,50,000×12%×2/12)	5,000	ન.નું ખાતે 7,000	17,500
મિહિર ખાતે (જકાત.5,000 +વીમો 5,000		મિહિર ખાતે (વેચાણ - નોંધ-3)	
વે.ખર્ચ 7,820	17,820	રોકડ 1,800×125 = 2,25,000	
મિહિર ખાતે –કમિશન (4,50,000 ×5%)	22,250	ઉધાર 1,000×150 = 1,50,000	
આસાસામી (1,50,00×2%)	3,000	ઉધાર 400×125 = 50,000	
મિહિર ખાતે (ધા.ખા.50,000×25%)	12,500	અંગત 200×100 = 20,000	4,45,000
આખર સ્ટોક અનામત ખાતે (નોંધ-4)	8,000	આખર સ્ટોક ભા.કિ.(નોંધ-4)	43,000
મિહિર ખાતે નફા ભાગ (96,930×1/9)	10,770		
સામન્ય નફા નુકસાન ખાતે	86,160		
	5,85,500		5,85,500

ઉ **મિહિરનું ખાતુ** જ

વિગત	રકમ રૂ	વિગત	રકમ રૂ
આડતમાલ ખાતે (વેચાણ)	4,45,000	લેણીહૂંડી ખાતે	2,50,000
રોકડ 1,800×125 = 2,25,000		આડતમાલ ખાતે (ખર્ચા)	20,000
ઉધાર 1,000×150 = 1,50,000		આડતમાલ ખાતે(કમિશન)	25,250
ઉધાર 400×125 = 50,000		આડતમાલ ખાતે(ધા.ખા)	12,500
અંગત 200×100 = 20,000		આડતમાલ ખાતે(નફાભાગ)	10,770
		રોકડ- બેન્ક ખાતે	1,26,480
	4,45,000		4,45,000